

ניצחון לשמאל
במקסיקו
עמ' 8

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדבר

ZO HADEREKH زو هديرخ

גיליון 22 / 5 ביוני 2024

57 שנות עיוורון ישראלי

עמ' 3

צולם בדרום הר חברון, מאי 2024/אקטיביסטי לט

עמ' 7

סתימת

פיות

באקדמיה

זאת ההירשימה שלנו

"השינוי ברצועת עזה בא לידי ביטוי בדבר הנורא שמתרחש עכשיו במציאות שלנו. מציאות שהתחילה בזוועה שהחמאס המיט עלינו ובמה שקורה מאז. אין לי מילים כדי להביע את התחושה הנוראה והמייאשת שאני מרגיש. היום מתרחשים בעזה דברים שהופכים אותנו למשהו מטורף, עצוב, מביך, מסוכן, מגעיל. זה שינוי ברמה כזו איומה, שזה כמו שתשאל מישהו שגר בהירשימה לפני אוגוסט 1945 אם הוא מזהה את העיר שלו אחרי פצצת האטום. זאת ההירשימה שלנו. לא רק את רצועת עזה אני לא מזהה כבר, אלא גם אותנו".

ספי בן יוסף, "הארץ", 26.5

דברים בשם אומרם

החבר מיקי מאוס והחברה מיני מאוס

"העובדים באתר דיסנילנד בקליפורניה, המחפשים לדמויות של מיקי ומיני מאוס ועוד עשרות דמויות של אולפני דיסני, החליטו להתאגד ולדרוש חתימה על הסכם קיבוצי. מדובר ביותר מ-1,700 עובדים העושים ימים כלילות מתחת לתחפושות כבדות והצועדים מדי יום קילומטרים רבים. זו קבוצת העובדים האחרונה המתאגדת בפארק הענק".

זאס בורגארד, שליח "אל פאיס" בארה"ב, 21.5

ולא מדובר במצוקת בתי שימוש

"ההיסטוריה תשפוט אתכם, היא תבחר אתכם לחתיכות. הכל יירשם, יתועד וינתח בהמשך. ולא יהיה לא רחוב ולא עמוד על שמכם. אתם תהיו מצמוץ גרוע מאוד שנרצה להתעלם ממנו. ואם יהיה רחוב, עמוד, כיכר על כל אחד מה-64 - אני אשתין עליו באופן אישי".

השחקן והשדרן גורי אלפי, רדיו ת"א, 22.5

שכחו לציין שמדובר באיש ימין קיצוני

"יחידת הסייבר בלהב 433 עצרה תושב ירושלים בן 24 בחשד להסתה לטרור נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו. החקירה נפתחה בעקבות קבלת מידע על פרסומים בטלגרם המסיתים לטרור נגד נתניהו, ובמהלכה עלה החשד כי החשוד פרסם אמירות שיש בהן חשד להסתה לטרור נגד רה"מ. בסיום חקירתו ובהתאם לממצאיה הוא יובא לדיון הארכת מעצר בבית משפט השלום בראשון לציון".

אדם קוטב, "וויינט", 23.5

לשבות, להפגין ולחסום דרכים...

"ד"ר יולנדה יבור הפכה בחודשים האחרונים לאחד מסמלי המחאה החברתית, ובמהלך ההפגנות היא נעצרה 9 פעמים ושחררה ללא כתב אישום. 'אתמול כבר היינו צריכים להיות כולם בחוץ עד שזה נגמר. חסימות כבישים, השבתת המשק, מעצרי ענק, הכל עד הפלת נתניהו. אם כולנו נתגייס ונבין שלא חוזרים הביתה עד שזה לא ייגמר. המחאה חייבת להשתנות. יציאה להפגנה זה לא חוג חברתי או בילוי משפחתי. לא לפחד ממעצרים', היא אומרת".

דורון סלומון, "מיינט", 24.5

... לא לשבות, לא להפגין ולא לחסימות

"אני שומע בזמן האחרון הרבה אנשים רציניים שקוראים לי להשבית את המשק, וזה מתחיל להיות מטריד. נניח ואני משבית מחר, סוגר את שדה התעופה, סוגר את הנמלים, והחטופים לא חוזרים, ואין הכרזה על בחירות – אז בעצם לא קרה כלום וזה היה לחינם. אני לא אשבור את ההסתדרות על משהו שהוא ערטילאי. אני יכול לעזור במחאה, אבל להשבית זה לא אחראי, עם כל האחריות שיש עליי. אני מנסה לתמרן את ההסתדרות בים סוער כבר שנה. אם זה היה פותר משהו, הייתי עושה זאת".

יו"ר ההסתדרות ארנון בר-דוד בכנס אלי הורוביץ, 22.5

מכתבים
למערכת

קריאות לנכבה: אין דין ואין דיין

מרכז עדאלה פנה לרשויות האכיפה בדרישה לפתוח בחקירה ולפעול להעמדתם לדין של נציגי ציבור ואישים אחרים בחשד לביצוע עבירת הסתה להשמדת עם, לרבות קריאות ישירות ומפורשות של אישים רמי דרג להרוג פלסטינים בלתי-מעורבים בעזה.

רטוריקה זו שאימצה פקידי ציבור, לרבות שרים בממשלה, משקפת מדיניות של פגיעה מכוונת באזרחים פלסטינים ומעבירה מסר ברור לאנשי צבא שעליהם לפעול בהתאם למדיניות זו. כישלונן של הרשויות המשפטיות בחיוב האחראים לדין וחשבון מעיד שמדיניות זו וההתבטאויות המסיתות יימשכו.

במכתב ששלח, הדגיש עדאלה את חובותיה המשפטיות של ישראל הן על פי המשפט הבינלאומי והן על פי החוק הישראלי. הוא ציין בהקשר זה את החלטת הביניים שהוציא בית הדין הבינלאומי ב-26 בינואר בתביעה שהגישה דרום אפריקה נגד ישראל.

בהחלטה זו, הורה בית הדין בהאג לישראל לנקוט בכל הצעדים שבכוחה לעשות, כדי למנוע הסתה להשמדת עם נגד הפלסטינים ברצועת עזה ולהעניש את האחראים לביטויי הסתה ישירים מן הסוג הזה.

המכתב מפרט 40 דוגמאות ספציפיות של התבטאויות פומביות מסיתות. הוא מפנה לרשימה מקיפה של יותר מ-500 ביטויי הסתה שאסף הארגון הבינלאומי "המשפטנים למען פלסטין", הכוללת גם קריאות מפורשות לביצוע נכבה. למשל, ב-11 בנובמבר 2023 אמר שר החקלאות אבי דיכטר: "זו נכבת עזה 2023"; ב-19 באוקטובר קרא ח"כ נסים וטורי, סגן יו"ר הכנסת: "נכבה? ! לגרש את כולם. אם המצרים כל כך דואגים להם - הם מוזמנים לקבל אותם בצלופן קשור בסרט ירוק".

ב-8 באוקטובר, הגדיל ח"כ אריאל קלנר (ליכוד) לעשות ופרסם: "נפְּקָה לאויב עכשיו! היום הזה הוא פרל הארבור שלנו. את הלקחים עוד נפיק. כרגע, מטרה אחת: נפְּקָה! נפְּקָה שתאפיל על הנפְּקָה של 48. נפְּקָה בעזה ונפְּקָה לכל מי שיעז להצטרף! נפְּקָה שלהם, כי כמו אז ב-48, האלטרנטיבה ברורה". יצוין שעד כה, לא נתקבלה תגובה מהיועצת המשפטית לממשלה לדרישה של מרכז עדאלה.

ד"ר חסן ג'בארין, עדאלה

מוזמנים לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

שנת העמקת הכיבוש

נראה, אם כן, כי פניה של ישראל לשלטון כיבוש ישיר ברצועת עזה, שתחולק למובלעות פלסטיניות המבודדות זו מזו – בדומה למציאות הכיבוש בגדה המערבית. אם להאמין לכמה משרי הממשלה וחברי הקואליציה, משרדי הממשלה אף מתכננים הקמה מחדש של התנחלויות בשטח הרצועה.

עלייה חדה באלימות המתנחלים

גם בגדה המערבית חלה הידרדרות מסוכנת בצל המלחמה בעזה. החרפת האלימות המאורגנת של מתנחלים – התוקפים כפרים פלסטיניים, משחיתים רכוש ואף הורגים ופוצעים – היא חסרת-תקדים. המתנחלים האלימים זוכים בגיבוי ובאבטחה מצד כוחות צבא, וחלקם אף משתתפים בפוגרומים בעודם לובשים מדים ומצוידים בכלי נשק צבאיים.

אחת התוצאות הבולטות של התקפות אלה היא הטיהור האתני בבקעת הירדן ובדרום הר חברון. לפחות 18 כפרים וקהילות רועים פלסטיניים גורשו מאדמתם מאז 7 באוקטובר, בעוד מאחזים חדשים של מתנחלים צצים באין מפריע.

בנוסף, מאז פרוץ המלחמה בעזה, הגדה המערבית סגורה ומסוגרת. לפי העמותה "כרם נבות", על בעלים הפלסטינים של לפחות 100 אלף דונם של אדמות מרעה ואדמות חקלאיות נאסר לעבדן. 150 אלף הפועלים הפלסטינים שעבדו בישראל בהיתר לפני המלחמה איבדו את מטה לחמם. בתוככי הגדה מציב הצבא עוד ועוד מחסומים למניעת מעבר של פלסטינים. בחלוף שמונה חודשים מפרוץ המלחמה, נראה כי גם בגדה אלה אינם שינויים זמניים.

המלחמה לא פסחה גם על ירושלים המזרחית הכבושה. דו"ח משותף שפרסמו עיר עמים, האגודה לזכויות האזרח, עמק שווה והמוקד להגנת הפרט מעיד על החמרה באפליה, בדיכוי ובפגיעה בזכויות אדם מהם סובלים הפלסטינים תושבי מזרח ירושלים גם בימי שגרה. מהדו"ח עולה פגיעה בכל תחומי החיים: הגבלות תנועה וסגרים על שכונות שלמות לאורך זמן; פגיעה חמורה בחופש הביטוי באקדמיה, במרחב הציבורי וברשתות החברתיות; משבר תעסוקתי חמור וחוסר ביטחון תזונתי גובר; האצה של הריסות בתים בצד הרחבה של התנחלויות ופרויקטים של התנחלות יירונית; שימוש בשיטור אגרסיבי ואלימות משטרתית מוגברת; והגבלות חסרות תקדים על כניסת מוסלמים לתפילה בהראם א-שריף (הר הבית).

השנה ה-57 לכיבוש הייתה, אם כן, שנה של העמקת הדיכוי, הנישול והאלימות כלפי העם הפלסטיני. אך הסלמה זו לא התפתחה יש מאין – היא תוצאה של החרפת הלחצים הפנימיים והחיצוניים על ממשלת נתניהו, המושלת בין הים לנהר, ושל קושי גובר לתחזק את משטר העליונות היהודית. על כן התשובה להעמקת הכיבוש ברורה: עלינו לחזק את המאבק היהודי-ערבי המשותף נגד הכיבוש ולמען שלום בין שתי המדינות – ישראל הקיימת ופלסטין שתקום בצידה.

אסף טלגם

אזרחים פלסטינים בהריסות מחנה הפליטים ג'באליא לאחר נסיגת הצבא (צילום: חאפא)

השבוע מלאו 57 שנים לכיבוש רצועת עזה, הגדה המערבית וירושלים המזרחית בידי ישראל במלחמת יוני 1967. כמדי שנה, יצינו תנועות השלום בישראל את התאריך בהפגנה יהודית-ערבית גדולה נגד הכיבוש והמלחמה, שתתקיים בסוף השבוע בתל אביב.

אולם יום השנה ה-57 לכיבוש אינו דומה לקודמיו. בשנה האחרונה, בצל המלחמה העקובה מדם בעזה, חלו שינויים מסוכנים ומרחיקי לכת. המשותף לכולם הוא – העמקת הכיבוש הישראלי בשטחים הפלסטיניים.

השינוי הגדול ביותר התחולל כמובן בעזה. ההרג של עשרות אלפי עזתים; ההרס השיטתי של בתים, מוסדות ציבוריים, עיריות, אוניברסיטאות, מוסדות תרבות ומקומות עבודה; והגירוש של כמעט שני מיליון איש מבתיהם ועקירתם לדרום הרצועה – יצרו מציאות שלא תשוב לקדמותה בתום המלחמה אלא תוסיף ללוות אותם ואותנו שנים רבות. לפי דו"ח של האו"ם, שיקום עזה צפוי להימשך 80 שנה ויעלה עשרות מיליארדי דולרים.

צבא כיבוש בעזה

הממסד הישראלי מכין את הקרקע לנוכחות צבאית ממושכת בעזה. הצהרות רשמיות של הממשלה, לפיהן ישראל אינה כוח כובש בעזה נועדו בעיקר להסיר ממנה באופן חד-צדדי את האחריות לחיי האוכלוסייה המקומית. בפועל, צבא הכיבוש כבר סימן בשטח עזה "רצועת ביטחון", המתפרסת על פני 16% משטח רצועת עזה ומקים בה מתקנים לשהות ממושכת. ראש הממשלה נתניהו אף אמר כי ישראל מתכננת לכוון בעזה "רצועת ביטחון עמוקה".

הביתור של עזה לחלק צפוני ולחלק דרומי מקבל חיזוק נוסף בכביש שנסלל משטח ישראל ועד לים. גם "מסדרון" זה תוכנן להישאר תחת שליטה ישראלית קבועה, כפי שמעידה הבנייה של שני מוצבים צבאיים גדולים סמוך לו. לפי "הארץ", הכביש והמוצבים יאפשרו לצבא לשלוט בתנועת פלסטינים מהדרום לצפון ולצאת לפעילות בכל שטחי הרצועה.

בעקבות לחץ ואיומים מהמשטרה

240 אזרחים נותרו ללא קורת גג

למחרת, הרסו שני מחפרונים כ-20 אוהלים שהוקמו במקום ואליהם עבר כמעט את כל תושבי השכונה שכבר אינם יכולים לחיות אצל קרוביהם. "הם הפעילו רחפן, ראו איפה אנשים יושבים מתחת לעצים, והתמקדו בעקירת העצים האלה כדי שלא יהיה צל", מסר אחד התושבים. "אני ישבתי מתחת לעץ הלימון ליד הבית שלי, ועקרו גם אותו. עקרו היום עשרות עצים".

עשרות חיילי מילואים מסרבים לשרת בעזה

עשרות חיילי וחיילות מילואים פרסמו בשישי (31.5) הודעה על סירובם לשרת בצבא הכיבוש ברצועת עזה. "בעקבות ההחלטה להיכנס לרפיח על פני עסקת חטופים, אנו מכריזים שמצפוננו לא מאפשר לנו להתייצב", כתבו. עוד כתבו: "הפלישה לרפיח, מלבד שתסכן את חייו ואת חיי החפים מפשע ברפיח, לא תחזיר את החטופים בחיים, והצלתם היא אחת הסיבות העיקריות שלשמה התגייסנו. זה או רפיח או החטופים, ואנחנו בחרנו בחטופים". הם הדגישו: "כל יום שעובר מסכן את חיי חטופים וחיילים שעודם ברצועה ולא מחזיר ביטחון לתושבי העוטף והצפון". בין החותמים - מפקדים וחיילים מפיקוד העורף, חיל האוויר, הקומנדו, הנדסה קרבית, חיל המודיעין, חטיבות הבקעה 8, 5, 16 ו-55; האוגדות 80 ו-146, חיל רפואה ועוד. יום לאחר פרסום מכתב החיילים, חתמו מאות הורים של חיילים המשרתים ברצועה על מכתב הדורש מהממשלה לעצור את המלחמה בעזה. "יש לעצור את שפיכת הדם היומיומית של בנינו הלוחמים, בהיקף בלתי נתפס ובלתי נסבל, במלחמה אינסופית וללא תכלית בתוך רצועת עזה", כתבו. הורים של חיילים גם הפגינו מול ביתו של שר הביטחון יואב גלנט בעמיקם. במקום יוקם מאהל אותו יאיישו 24/7 משפחות לוחמים.

ההורים כותבים עוד כי גיבו במשך חודשים ארוכים את הצבא, אך "משנוכחנו ללא צל של ספק שאבדה היד המכוונת וגורלם של בנינו הופקר, הבנו שלא נוכל לעמוד מנגד. בנינו מובלים שוב ושוב למלכודות מוות בשם סיסמאות ריקות מתוכן של 'ניצחון מוחלט'. שמונה חודשים אחרי תחילת המלחמה, כל הפיקוד הבכיר, לרבות השרים בקבינט המלחמה ושר הביטחון עצמו, קבעו כי המלחמה היום ברצועת עזה מתנהלת ללא מעשה מדיני וללא תכלית ברורה שתביא לביטחון ארוך טווח של המדינה; ולאחר שאמרו זאת, נמשכות העקדה וההפקרה היום-יומית" הדגישו.

עוד מתארים ההורים את מצב החיילים ברצועה: "לצערנו הרב הלוחמים חשים את העדר ההנהגה והתכלית, ורמת המוטיבציה שלהם נמצאת בשפל חסר תקדים. בכל הצוותים בכל היחידות יש מחסור בכוח אדם כשיר ומיומן. בכולם יש הרוגים או פצועים. לוחמים רבים יצאו ממעגל הלחימה בגלל שקרסו תחת הנטל הפיסי והנפשי".

240 מבני משפחות אלענאמי ואבו הלייל באום מתנאן ליד אבו קרינאת, המתגוררות במרחק של כחצי ק"מ זו מזו, נאלצו להרוס בימים האחרונים את בתיהם הדלים ואת כל המבנים הנלווים. זאת, תחת לחץ אגרסיבי מצד פקחי רשות מקרקעי ישראל (רמ"י) ואנשי יחידת יואב של המשטרה, אשר איימו לבצע הריסה גדולה בשלישי (4.6). על כך מסרה השבוע המועצה האזורית של הכפרים הלא-מוכרים בנגב.

בראשון (2.6) השלימו 25 המשפחות של אלענאמי, ו-24 המשפחות של אבו הלייל את הריסת בתי המגורים יחד עם 100 מבנים נלווים בשתי השכונות. כמו בוואדי אלחליל, הם הקימו אוהלים למגוריהם הזמניים. אך לאחר שהוקמו האוהלים, הגיעו פקחים ושוטרים והורו למשפחות להרוס גם את האוהלים. צפויה גם עקירת העצים שבצילם הם חוסים בחום הכבד.

ילדי ואדי חליל הפגינו בשבוע שעבר סמוך למשרדי רשות הבדואים בבאר שבע נגד הריסות בתייהם. על השלטים בעברית ובערבית נכתב: "רוצה לחיות, רוצה בית"; "350 אזרחים ללא בית"; "להפסיק את הריסת הבתים עכשיו"; "כן להכרה - לא לעקירה". כוחות גדולים של משטרה הגיעו ב-8 במאי כדי לאבטח הריסת עשרות בתים בכפר הבלתי-מוכר ואדי חליל, בנימוק שבשטח מיועד להיסלל מקטע של כביש 6. צווי הריסה הוטלו על 47 בתי מגורים ביישוב, והרשויות פעלו לאלץ את 320 התושבים לעבור לשכונה חדשה ביישוב אום בטין — אלא שבניית הבתים שם עוד לא החלה.

בשחר 8.5, לאחר שמרבית הילדים והנשים התפנו, החליט עלי אבו עסא לשרוף את ביתו במחאה על הרס בתי הכפר. בעוד השוטרים מתאספים על מנת לאבטח את פעולת ההריסה, התייצבו מולם בני המשפחה, תושבים נוספים מהנגב וח"כ יוסף עטאונה (חד"ש) שניסה לחסום בגופו את הדחפור.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ילדים פלסטינים במחנה הפליטים בדיר אלבלח (צילום: וואפא)

דיכוטומיה שלא ניתן לעכל מחשבות של אשת חינוך בזמן מלחמה

מחאה נגד המלחמה במצעד הגאווה בי-ם

"ההסברה הישראלית על המלחמה ברצועת עזה עושה שימוש בפינקווינג, בעוד שעיקר הפגיעה בקהילת הלהט"ב שחיה בעזה נגרמת בידי צה"ל" – כך מסרו פעילי ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי שהשתתפו (30.5) במצעד הגאווה במרכז העיר ירושלים יחד עם אלפים מקהילת הלהט"ב. פעילי ופעילות הנוער הקומוניסטי מירושלים ומתל-אביב צעדו לצידם של פעילי.ות "הגוש נגד הכיבוש". הגוש משתתף במצעד מדי שנה כדי להשמיע קול מחאה נגד תופעת הפינקווינג והשימוש הציני שעושה השלטון בישראל בזכויות הקהילה הגאה. פינקווינג הוא ניצול ציני של קהילת הלהט"ב בידי גורמים פוליטיים, מסחריים או אחרים, במטרה לבנות לעצמם תדמית חיובית תוך הסתרת דיכוי או הפרות זכויות אדם. תופעת הפינקווינג מנרמלת דיכוי ומסיטה את תשומת לב הציבור הכללי ממאבקים ממשיים להגנת זכויות אדם. לפני תחילת הצעדה, חילקו פעילי הנוער הקומוניסטי למשתתפיה כרוזים נגד המלחמה בעזה ונגד תופעת הפינקווינג שהתגברה כדי לכסות על פשעי המלחמה. הם הניפו את הבאנר: "יש להט"ב בעזה", וקראו לסולידריות של הלהט"בים בישראל עם חבריהם לקהילה בעזה. את השלטים של חברי סניף תל אביב, שקראו לסיום המלחמה בעזה, המשטרה החרימה, אך את הסיסמאות שקראו הפעילים נגד המלחמה היא לא הצליחה להחרים.

יהלי סער לאלו

אני כותבת חיבור זה לאחר צפייה בעוד סרטון קשה מנשוא מעזה, בניסיון להביא למילים את רגשותי הקשים והמורכבים כאשת חינוך יסודי בזמן מלחמה. הדיכוטומיה בין לצפות בילדים מצחקקים ומתרוצצים ביום וצורחים ובוכים בטלפון בלילה היא דבר שלא ניתן לעכל.

דבר אחד ברור: אזרחים, ובפרט ילדים, נפגעים רבות במלחמה הזו, בטבח הנוראי בעזה. לפחות 14,500 ילדים נהרגו. כל אחד ואחת מהם היו עולם ומלואו. ילדים התייתמו, איבדו חלקי גוף וגפיים. גם הילדים שלא נפצעו, מצולקים בטרואמה נפשית חמורה והנזק הפסיכולוגי הרסני ובלתי הפיך. לא ניתן לדמיין את הטרואמה העמוקה והמסובכת של ילדי עזה, והטיפול בה נשמע בלתי אפשרי.

מדי פעם, בין כל סרטוני הזוועות של ילדים מתים, אני רואה ריאיון עם ילד או ילדה עזתים. לעתים סרטונים אלה רודפים אותי עוד יותר מסרטוני המוות. בסרטונים האלה, על אף מחסום השפה, אני רואה ילדים עם אישיות וחוכמה וכישרון. לעתים אני מוצאת דמיון רב בינם לבין הילדים שאני מדריכה: בנראות, בקול, בשפת גוף, במאפיינים משותפים.

צפיתי בסרטון על ילד פלסטיני עם לקות שמיעה, שסיפר שאינו מוצא סוללות למכשיר השמיעה שלו ולכן נותר חסר אונים להפצצות ולסביבה שלו ברגעים קריטיים. סיפור זה נגע בי באופן אישי, מאחר שאחד הילדים שאני עובדת איתם הוא לקוי שמיעה. דמיינתי אותו בסיטואציה כזו, כל כך חסר אונים ופגיע. אם רק היה נולד למשפחה אחרת, כמה קילומטרים מפה, הוא אלווה היה להיות ילד פלסטיני המחפש סוללות.

לפעמים אחד הילדים שאני מדריכה אומר משהו כמו "אתה תומך בעזה" כעלבון חמור ביותר. ואני חושבת על איך הם לא מתכוונים לזה. אבל הם עוד יתכוונו. הם יגדלו לא רק להתכוון, אלא לכוון. אך בעוד שהם יגדלו להפציץ אזרחים, בעזה ימשיכו להיות ילדים.

ע. יצחקי

לכודים בקונספציה הלאומנית

למשל, כדי שלא תוכרז מדינת אפרטהייד, עמדתה הרשמית של ישראל מאז 67' היא, כי בשטחים מתקיים כיבוש צבאי זמני. מתי שמעתם בפעם האחרונה בטלוויזיה את המילה כיבוש במסגרת דיווח עובדתי? זאת עובדה, אבל אסור לומר אותה.

משקיעים מאמץ רב בהכחשת המציאות

האם שמעתם שיהודה ושומרון הם שטחים ב"תפיסה לוחמתית"? גם זו עובדה, והיא מעלה את השאלה מה עושים אזרחים בשטח לוחמה. אז מכנים את ההתנחלויות "ישובים". אנחנו משקיעים מאמץ רב בהכחשת המציאות. האם שמעתם דיונים באולפנים על השאלה: "אם השטחים שלנו, למה לא החלנו עליהם ריבונות ב-57 השנים האחרונות?". זאת הרי שאלת מפתח להבנת האשליה שמנהלת את חיינו, אבל הדיון בה מושקע. כן, בסוגיה החשובה ביותר לעתיד המדינה, השיח הציבורי בישראל כבר מזמן אינו חופשי. לכן בן גביר וסמוטריץ' חוגגים. גם סיקור הערבים בישראל מוכפף לרוב לקונספציה הלאומנית. דיווחים על אלימות יהודים נגד בדואים בנגב - תופעה נפוצה מאוד - תמצאו רק ב"הארץ". התופעה לא מוכרת לרוב הציבור. היא עץ נופל ביער. במושגים של מה שמצופה מעיתונות, זאת התרת דם, כי

הפושעים מבינים שהם חסנים. סרטון ממרס השנה, שבו נראה יהודי יורה בבדואי תוך כדי נסיעה, לא שודר למרות שהטלוויזיה מתה על החומרים האלה. ויש עוד אינספור דוגמאות. גם סיקור הפגיעה בזכויות לקוי. שום ערוץ טלוויזיה לא טרח לשלוח צוות בתחילת מאי, כדי לדווח על הריסת כפר שלם, ואדי אל חליל, ועל הפיכת 320 אזרחים להומלסים. בכל מדד אובייקטיבי זה סיפור עיתונאי ענק, אבל לא בערוצי השידור הגדולים בישראל. למה? כי הנפגעים ערבים. גם בתי המשפט שותפים לפגיעה בשוויון. כבר עשורים שהם נותנים פסיקות פוליטיות, לא-משפטיות, בסוגיית קרקעות הבדואים, בניגוד גמור לראיות. בסוגיית הריסות הבתים, הפסיקות מתעלמות בגסות מערכים חוקתיים ומזכויות אדם. בדיונים האלה, חוק יסוד כבוד האדם וחירותו מועלם לפתע. עשרות אלפי אנשים חיים בסכנה מיידית לאבדן בתיהם בגיבוי בתי המשפט, למרות שיש אלטרנטיבות, רק כי אינם יהודים. כך יוצא שדווקא הממסדים הליברליים ביותר לכאורה מחזקים את המחנה שהסחורה החמה שלו היא מלחמת נצח שבטית. ככה לא בונים דמוקרטיה ליברלית מתוקנת.

נתי יפת

דובר המועצה של הכפרים הלא מוכרים בנגב. נשא את נאומו בעצרת נגד ממשלת הימין שנערכה בבאר-שבע בשבת, 25 במאי.

יש לנו ראש ממשלה עם מנטליות של רודן ומוסר של עברייני. כמו הרודנים האכזריים והכושלים ביותר, הוא שואף לשלטון נצח. החברים שלו במועדון שליטי הנצח באים מהמדינות בעלות הרקורד המחריר ביותר בהפרת זכויות אדם - סוריה, אוגנדה, אריתריאה, ניקרגואה, בלארוס, רואנדה, טורקיה, דרום סודן, ג'בוטי ורוסיה.

כשאלה המודלים שלו, פלא שהוא אדיש לחיי החטופות, החטופים, החיילים והאזרחים בעורף? פלא שהקים ממשלה מושחתת עם נורמות של רפובליקת בננות? שני-שלישים מהישראלים רוצים לחיות בדמוקרטיה ליברלית, שהתכלית שלה היא לשרת את האזרחים. כשליש מעדיפים דיקטטורה לאומנית. אנחנו הרוב והם מיעוט מובהק. אז איך הם השתלטו עלינו? חשוב לדבר על זה למען העתיד.

בתחילת המלחמה, הישראלים ברובם הזדהו עם הסיסמא "ביחד ננצח". אבל תעשיית הרעל, כפי שדייק בוגי יעלון, לא מכונה, פוגגה את האשליה. צה"ל, שב"כ, משפחות החטופים - שום דבר לא קדוש אצלם לבד מהכוח ומהשלטון.

אנחנו עדים לקמפיין אגרסיבי נגד זכות המחאה, מכות לבני משפחות חטופים, מעצרים. הם שכחו מה זה להיות דמוקרטים! מאיפה החוצפה שלהם? ואיך זה שבני גנץ משרת את הדיקטטורה הלאומנית?

סוד כוחו של הימין

הסיבה לכך שגנץ נשאר בממשלה

ונותר חזק בסקרים, ושההפגנות עדיין לא תפחו לממדי השנה שעברה היא שיש מקום שבו רוב הציבור היהודי עדיין "ביחד". נקודת ההסכמה הרחבה היא שהסיפור של ישראל הוא קודם כל מאבק נצחי ובלתי נמנע בין יהודים לערבים - ושרק הערבים אשמים בכך. על זה כמעט שאין לימין הקיצוני אופוזיציה - וזה סוד כוחו.

המוסכמה בישראל היא שכל המדינות המצליחות והמתוחכמות ביותר בעולם, בהן היידיות הקרובות ביותר שלנו, נאיביות וטועות בתמיכתן בפתרון שתי המדינות - ורק אנחנו צודקים. אם זה לא היה המקרה, כבר בדצמבר הרחובות היו בוערים בדרישה מהממשלה לקבל את ההצעה האמריקאית-סעודית: סיום המלחמה, החזרת החטופות והחטופים, חיזוק הרשות הפלסטינית בעזה וריסון חמאס, בסיוע מדינות מהעשירות בעולם, אופק הצהרתי למדינה פלסטינית, ונורמליזציה עם סעודיה.

כל עוד נקבל את הנחת היסוד המהותית - בלשון נקיה - שהערבים לא רוצים או לא יודעים לחיות בשלום, הימין האנטי-דמוקרטי יישאר חזק; כל עוד נסכים לאפליית ערבים בישראל, נמשיך לחזק פוליטיקאים שצוברים כוח באמצעות גזענות ושנאת ערבים (בכוח הם משתמשים לביזה, לג'ובים ולהחלטות המופקרות), הימין ישמור על מעמדו.

למרבה הצער, במה שקשור לערבים, התקשורת שלנו היא ברובה בן גביר לייט. יש מיעוט שנוהג אחרת, אבל הוא נבלע באשד הלאומני. לא במקרה מדורג חופש העיתונות בישראל במקום ה-101 בעולם.

איום מקרטיסטי ונאו-ליברלי על האקדמיה

אשר עסק שנים רבות בקידום שיח של שותפות ושלוש, היא תמיכה בטרור. שלטי חוצות הוצבו גם בגנותה של פרופ' נדירה שלהוב קיבורקיאן מהאוניברסיטה העברית. יצוין כי ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה) והמועצה המתאמת של ארגוני הסגל הבכיר בהשכלה הגבוהה גינו בחריפות את הצעת החוק. "לצערנו הצעת החוק היא חלק מקמפיין הסתה ושיסוי מתמשך בעל אופי מקארטיסטי נגד האקדמיה הישראלית" הדגישו בור"ה.

לסטודנטים יש כוח

בעקבות ההתנגדות הרחבה שביטאו סטודנטים ברחבי הארץ, פרסמו אגודות רבות הודעות בהן נכתב, כי הן מושכות את חתימתם מהמכתב של ההתאחדות הארצית. ביניהן אגודות הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב, האוניברסיטה העברית ושל המכללה האקדמית כנרת. זו הוכחה קונקרטית שלקולם של הסטודנטים יש כוח משמעותי ומכריע בהחלטות אשר גורמים שונים מנסים להעביר מאחורי גבם.

במקביל לחקיקה הנלווה של ההתאחדות הסטודנטים הארצית, מקדמת ההנהלה של אוניברסיטת תל-אביב פיטורים רחבים של חברי ארגון סגל ההוראה והמחקר, המכונים "הסגל הזוטרי". ביום שני (3.6) קיימו חברי הסגל "יום שיבוש" במהלכו קיימו שלוש אספות הסברה פומביות (ב-11:00, ב-13:00 וב-15:00) בקומת הקרקע של בניין גילמן, ליד משרדי המנהלה של הפקולטה. אל האספות הצטרפו סטודנטים התומכים במאבק, ביניהם חברי תא חד"ש סטודנטים. בתגובה לצעד הלגיטימי שננקט, הנהלת האוניברסיטה הודיעה על ניכוי משכרם של המרצים "בהתאם להנחיות משרד האוצר". תחילה תכננה אוניברסיטת ת"א לפטר כ-50% מעובדי ההוראה במדעי הרוח, שהם הבסיס לחברה בריאה, שוויונית, ביקורתית ודמוקרטית. אך לאחר איומי הארגון שבביתה אשר תפגע בפתחת הסמסטר השני, הצהירה האוניברסיטה שתפטר רק 14% מכלל המרצים. חרף ההישג, מאבק הארגון נמשך. יצוין שעובדי ההוראה חברי הארגון מלמדים ב-80% משעות ההוראה. פיטורי מרצים – גם אם של 14% – יובילו לפגיעה אנושה בסטודנטים ובזכויותיהם של חברי הארגון. פיטורים אלה אפשריים בשל תנאי ההעסקה המתפירים של המרצים, ללא זכויות סוציאליות מלאות, ללא הגנה ארגונית ותמורת שכר נמוך במיוחד.

לדברי יו"ר ארגון סגל ההוראה והמחקר, ד"ר שחר פרנק, ישפיע הקיצוץ הצפוי על 39 עובדים ועובדות: רובם יפוטרו ואחרים יאבדו חלק ניכר מפרנסתם, ולכן "קשה לקרוא לצעד כזה 'מידתי ומתון', כפי שמתארת האוניברסיטה. זו גם מסרבת להתחייב כי הקיצוץ בסגל שלנו לא יחזור על עצמו בשנים הבאות. יש חשש ממשי שהאוניברסיטה מתכננת לפעול ב'שיטת הסלמי', ולפרוס את הקיצוץ על פני כמה שנים".

הפיטורים המתוכננים יובילו לגל פיטורים נוסף ולא במדעי הרוח בלבד, אלא גם בשאר הפקולטות. במקום להרחיב את התקציב של מדעי הרוח – הפקולטה שנשיא האוניברסיטה כל כך אוהב להתגאות בה – חותרת ההנהלה לקצץ בו ולצמצם את פעילותה. חיוני שהסטודנטים יקחו חלק גם במאבק הזה ובאלה שיבואו אחריו: בהפגנות ובימי שיבוש; להקים חומה סטודנטאלית אשר תחסום את כניסת הפשיזם, המקרטיזם והנאו-ליברליזם בשערי האקדמיה.

רוי יהב

בשבועות האחרונים עדים אנו לטלטלה אמתית בין כתלי המוסדות להשכלה הגבוהה. הדבר החל במכתב ששלחה ההתאחדות הסטודנטים הארצית תחת הכותרת: "חקיקה נגד טרור באקדמיה הישראלית". המכתב קורא לחקיקת חוק לפיטורי מרצים אשר יוצאים באמירות המוגדרות "אנטי-ישראליות" או אלה אשר נוקטים בעמדות אותן ניתן להגדיר "תמיכה בטרור". המכתב נשלח ליו"ר ועדת החינוך של הכנסת יוסי טייב ולשר החינוך יואב קיש.

עם פרסומו, רבים מהסטודנטים במוסדות השונים, ביניהם כמובן תאי הסטודנטים של חד"ש, השמיעו קול התנגדות חד וברור למכתב. לסטודנטים המתנגדים ברור מה תאפשר חקיקה מסוג זה: השתקת מרצים המחזיקים בעמדות שמאליות ואשר מעזים להשמיע את קולם נגד המלחמה בעזה ונגד הכיבוש הישראלי. יש לציין, כי הנוסח של המכתב ושל הצעת החוק המוצעת יאפשר פרשנות "גמישה" במיוחד של דברי הסתה, "תמיכה בטרור" ו"אנטי-ישראליות".

על המכתב חתמו ראשי אגודות סטודנטים ממוסדות רבים בארץ, ביניהם: אוניברסיטת תל-אביב, האוניברסיטה העברית, אוניברסיטת חיפה, אוניברסיטת בן-גוריון ועוד. אך הקץ' נתגלה בהמשך: ראשי אגודות סטודנטים שונות יצאו בהצהרה, לפיה מעולם לא חתמו על המכתב וכי בהתאחדות הסטודנטים הארצית חתמו בשמם.

כך, למשל, כתבה לינוי סוכרה, יו"ר אגודת הסטודנטים של המכללה האקדמית תל-אביב-יפו, במכתב שנשלח ופורסם: "אנו מבקשים להבהיר כי אגודת הסטודנטים והסטודנטיות במכללה האקדמית ת"א-יפו סירבה לחתום על המכתב והצביעה נגד הקמפיין שההתאחדות מבקשת לקדם מקופת הסטודנטים. על אף שביקשנו לא להיות חתומים על המכתב, הוא כבר הופץ עם חתימתנו וכעת מעורר מחלוקת קשות".

מתואם עם הימין שבשלטון

עולה מדברים אלה כי ההתאחדות הסטודנטים ניסתה להערים על אגודות שונות ולהקשות על התנגדותן למהלך המקרטיסטי שהיא מקדמת. לכך יש המשך, עליו ניתן ללמוד ממכתב סוכרה: "בישיבת הנשיאות שנערכה לפני שבועיים, התנגדנו לבקשת ההתאחדות לאשר כחצי מיליון שקלים לקמפיין גרנדיוזי שמטרתו – לבצע יח"צ להצעת חוק שהוצגה בפנינו בפעם הראשונה. ההצעה, שעוסקת בנושא רגיש ומשמעותי, הציפה שאלות קשות עליהן יו"ר ההתאחדות לא ידע להשיב. כמו כן, קיים חוסר שקיפות מדאיג בנוגע לחברי הכנסת ששותפים להצעה. נבחר שההתאחדות אינה אמורה לממן את הרצונות הפוליטיים של העומד בראשה".

נזכיר כי יו"ר ההתאחדות, אלחנן פלהיימר, אשר הורשע בעבר בקשירת קשר לביצוע פשע ובפציעה בנסיבות מחמירות, מזוהה עם הימין הקיצוני. נראה כי לא במקרה חוו ראשי האגודות חוסר שקיפות בנוגע לחברי הכנסת אשר מעורבים במהלך זה. ההיגיון אומר שפלהיימר מקדם הצעות כמו אלה לא רק על דעת עצמו, אלא לכאורה בתיאום קרוב עם אנשי הימין הקיצוני בכנסת.

את תוצאות פרויקט היח"צ הפשיסטי, אשר ממומן מכספים אשר היו צריכים להיות מושקעים לרווחת הסטודנטים, ניתן כבר לראות: ביום ראשון (2.6) הוצבו שלטי חוצות התוקפים ומסיתים נגד ד"ר ענת מטר, אשר התבטאה בשבחו של האסיר הפלסטיני וליד דקה מעט לאחר מותו. לידם של הימין הקיצוני דוגמת פלהיימר, גם חברות קרובה עם אסיר פוליטי,

ארה"ב: שביתת סולידריות עם הפלסטינים

מועמדת השמאל זכתה

בבחירות לנשיאות מקסיקו

לראשונה ב-200 שנות תולדות מקסיקו, אישה נבחרה השבוע (2.6) לנשיאות. לפי התוצאות שפורסמו, מועמדת השמאל קלאודיה שינבאום, מדענית אקלים ולשעבר ראשת עיר הבירה מקסיקו, עשתה היסטוריה כשנבחרה לנשיאה ורשמה ניצחון סוחף בבחירות.

שינבאום בת ה-61, מועמדת מפלגת השלטון "מורנה", נתמכת בידי מפלגת העובדים השמאלית והירוקים. היא היהודיה הראשונה בתפקיד באמריקה הלטינית. אמה של הנשיאה, אנני פרדו-סמו, היא מדענית עטורת פרסים ממוצא בולגרי. סביה שהיגרו למקסיקו ממזרח אירופה, נמנים עם מייסדי המפלגה הקומוניסטית המקסיקנית.

לפי ועדת הבחירות, שינבאום קיבלה כ-60% מקולות הבוחרים. מועמדת האופוזיציה הימנית סוצ'יטל גאלבס הגיעה שנייה עם כ-28% מהקולות ואחריה חורחה אלברס מיינס, מועמד מפלגת מרכז קטנה, שקיבל כעשרה אחוזים מהקולות. הקואליציה השלטת צפויה לזכות ב-346 עד 380 מושבים בבית התחתון של הפרלמנט שבו 500 מושבים, בנוסף מפלגת העובדים זכתה בכ-50 מושבים. בסנאט צפויה הקואליציה השלטת לזכות ב-76 עד 88 מושבים מתוך 128.

כמו כן, מפלגת העובדים זכתה בכ-13 חברי סנאט. ביום ראשון (2.6) נבחרו גם המושלים בתשע מתוך 32 המדינות שמרכיבות את מקסיקו, גם בבחירות אלה מפלגת מורנה זכתה ברוב. בנוסף לבחירת המועמדים לשני בתי הקונגרס, נבחרו אלפי ראשי ערים ועיירות וחברי מועצות הערים. לפי ועדת הבחירות, מועמדת מפלגת השלטון לראשות בעיר מקסיקו, קרלה ברוגדה, ניצחה לאחר שקיבלה יותר ממחצית מקולות הבוחרים בבירה.

נשיא מקסיקו אנדרס מנואל לופס אוברדור משלים השנה כהונה בת שש שנים בתפקיד. חוקי הבחירות של מקסיקו אוסרים עליו להתמודד על קדנציה שנייה. שינבאום, שנחשבת לבת טיפוחיו, התמודדה במקומו על הנשיאות. כהונתה של שינבאום תחל ב-1 באוקטובר. "אני מברך את קלאודיה שינבאום, שתהיה הנשיאה הראשונה של מקסיקו", הכריז ואיחל הצלחה בתפקיד המאתגר.

נ"ע

12 אלף עובדים במערכת ההשכלה הגבוהה במדינת קליפורניה שבתו בשבוע שעבר בשתי אוניברסיטאות בסולידריות עם העם הפלסטיני ובדרישה לסיום המלחמה בעזה. 6,400 השובתים באוניברסיטת לוס אנג'לס ו-5,700 השובתים באוניברסיטת דייווידס מאוגדים תחת איגוד עובדי הרכב האמריקאי (UAW), המייצג 48 אלף עובדים במערכת ההשכלה הגבוהה בקליפורניה. על פי החוק בארה"ב עובדים המתארגנים יכולים לעשות זאת בכל איגוד מקצועי מוכר – גם באלה שעובדים אינם שייכים לאותו ענף ייצור. ארגונים חדשים רבים בחרו בשנה האחרונה להתאגד במסגרת איגוד הרכב, בגלל שגילה דבקות בהגנה על זכויות עובדים. הארגון פעיל מאוד נגד המלחמה בעזה ובדרישה להפסיק את אספקת הנשק האמריקאי לישראל (ר' צילום).

יו"ר הסניף המקומי של האיגוד, רפאל חיימה, מסר לכלי התקשורת: "אנו נוקטים בצעד חסר-תקדים זה בעקבות פעולות לא הוגנות של האוניברסיטאות נגד העובדים, הפוגעות בזכויותינו הבסיסיות לחופש ביטוי ומחאה וביכולתנו לקיים פעילות קיבוצית".

בתחילת חודש מאי, שוטרים חמושים בצידור לפיזור הפגנות עצרו יותר מ-200 סטודנטים ועובדים שהפגינו נגד המלחמה בעזה. אך המשטרה לא התערבה באותו שבוע, כאשר המפגינים הותקפו באלימות בידי משתתפים בהפגנת-נגד פרו-ישראלית. לטענת האיגוד, האוניברסיטה הפרה את זכויותיהם של העובדים בכך שאפשרה לכנופייה האלימה לתקוף ולהכות אותם, ולמחרת שלחה את המשטרה לפזר את המחאה השלווה באמצעות כדורי גומי ורימוני הלם.

ארגון עובדים נוסף, המייצג 6,500 ספרנים ועובדי הוראה במוסדות ההשכלה גבוהה בקליפורניה, האשים גם הוא את הנהלת המוסדות ב"כישלון לספק תנאי עבודה בטוחים, דריסת זכותם של העובדים לחופש ביטוי, וקבלת החלטות על שינוי תנאי העבודה באופן חד-צדדי" בעקבות תגובת האוניברסיטאות להפגנות הפרו-פלסטיניות.

"כאשר כנופיה מכה אותך במקום עבודה, וכאשר שוטרים מכים אותך במקום העבודה על הבעת עמדות פרו-פלסטיניות, זו הפרה בוטה של זכויות עובדים", אמרה פרופ' חנה אפל מאוניברסיטת לוס אנג'לס, והוסיפה כי הפגיעה בזכויות העובדים רק תחזק את כוחה של תנועת הסולידריות עם העם הפלסטיני. איגוד עובדי הרכב תמך בשביתה.

נמרוד עובד

'אזהרת שוליים' מנתח את פוליטיקת השנאה

אחרי הגשם, פנו "ל טוב משותף" וערכו "מפגשי חיבוקים" עם גורמים מהימין, נרמלו וחיזקו את הקיצוניים שבמחנה הימין לאורך שנים. אך אותם מפגשים גם החלישו את מחנה המרכז-שמאל שטשטש את עמדותיו, התאהב בהשפעה לטווח קצר (אמיתית או מדומיינת) והתפרק מערכיו.

תופעת בני גנץ וגדי אייזנקוט

תופעות פוליטיות כמו בני גנץ וגדי אייזנקוט שחברו לנתניהו, לבן גביר ולסמוטריץ', נטועות בפוליטיקת "צו פיוס". זו הפכה נורמות ורעיונות דמוקרטיים ושוחרי שלום לרעיונות מוקצים, הנמצאים מחוץ למכנה המשותף הנמוך של מחנה המרכז-שמאל. בה בעת התעצם מחנה הימין, הפך מפלצת והמליך את הקיצוניים ביותר בתוכו. התובנה הפוליטית המיידית מקריאת הספר היא שעל גנץ ואייזנקוט לפרוש מיד מממשלת הימין.

הספר נוגע בעצבים החשופים של החברה הישראלית, החווה שבר נורמטיבי. תהום נורמטיבית פעורה בין שני המחנות הפוליטיים בישראל. ניצבת השאלה: איזו פוליטיקה תנצח – פוליטיקה של שלום ותקווה או פוליטיקה של שנאה והשמדה.

התרופה שהלפרין מציע למחלת השנאה איננה עוד מאותו הדבר. לדידו השנאה היא ברירת המחדל בכל חברה. לכן הוא מציע לנהל מאבק על הנורמות הדומיננטיות של החברה הישראלית, ולסלק מתוכה גורמים גזעניים ומלאי שנאה באמצעות פעולה נחושה ועקבית נגד גזענות ושנאה.

אם יפעלו כך, מחנה המרכז-שמאל ישלם מחיר פוליטי ומנהיגיו יתרחקו מהגה השלטון. אבל בטווח הארוך, החברה הישראלית כולה תרוויח הן תקווה והן מפירות המאבק היעיל והפוליטי. פוליטיקאים קצרי-רואי מעוניינים בהגעה להגה השלטון בכל מחיר; אך מנהיגים נאבקים אפילו מאבק סיופי להשגת יעדיהם.

מהסיפא של הספר ניתן להסיק, כי השמאל העקבי שבמאבקו לא ויתר על ערכים על אף שבזוה לא פעם וכוונה "טהרני", חייב להתמיד ולהמשיך בדרכו בנחישות. אל לו להתפתות למנעמי שלטון הכרוכים בויתור על עקרונות. יש לקוות שהממשלה שתקום לאחר עידן נתניהו תבין, שעל מנת להציל ישראלים ופלסטינים הכרחי לנקוט בצעדים נועזים ולפעול בנחישות נגד פוליטיקאים הניזונים משנאה. על ממשלה זו יהיה להציע דרך של שלום ופוליטיקה של תקווה.

זוהר אלון

שבוע שיר / עורכת לריסה מילר

זה היה ביתי / סיגל אשל

חם בראשיתי
נודף מבדי העצים פֶּשֶׁם פֶּבֶד,
לשונות פְּרִיחָה לוֹחֶבוֹת פֶּכֶתם
לְעֵי הַמִּקְלָטִים טוֹבְעִים בְּיָרֵק
זְכְּרוֹנוֹת מִתְּלַבִּים קִנְחָלִים,
מִלְחָשִׁים לֶחֶן פְּבוּשׁ וְדָק:
פֶּאן
הָיָה בֵּיתָךְ.

השנאה המודחקת או הגלויה היא רכיב בולט ודומיננטי בחברה ובתרבות בישראל מימיה הראשונים: באופן מובהק בקרב הרביזיוניסטים ואנשי "א"י השלמה", ובאופן מודחק ומשתנה אצל חלק מהזרם הכללי של הציבור היהודי-ישראלי. השאיפה לשלום עם שכנינו הערבים היא אתוס של חלק מהציבור. אך האתוס הדומיננטי כעת הוא – "לנצח נחיה על חרבנו". זו נכון ביתר שאת תחת ממשלת נתניהו השישית. שורשי השנאה, שהם היסודות העמוקים, הפסיכולוגיים והחברתיים של פוליטיקת השנאה, הם במרכז מחקרו של עירן הלפרין, פרופ' לפסיכולוגיה חברתית וראש מרכז אקורד לשינוי חברתי באוניברסיטה העברית. המחקר, המתפרש על עשור ויותר, מוצג בספרו החדש "אזהרת שוליים: איך נתנו לשנאה ולקיצונים לפרק אותנו (ואיך נבנה חזרה)", בהוצאת כנרת, זמורה, דביר.

הספר מבטא תובנות משמעותיות למאבק בשנאה. "לא פשוט להציע תקווה, בדמות אור בקצה המנהרה מתוך האפלה שהחברה הישראלית חווה בימים שבהם ספר זה יותר לדפוס. גם ברמה הכי אישית לא פשוט לכתוב, ועוד יותר לא פשוט לכתוב על שנאה, כשמתוך הטלוויזיה עולות תמונות שכולן זועקות כאב ושנאה" – נכתב "בפתח דבר" של הספר.

בספר ארבעה פרקים: הראשון מתאר מה היא שנאה כפי שהיא נחקרת בתחום הפסיכולוגיה של הרגשות; הפרק השני עוסק ב"מסלול ההקצנה", כלומר מנתח את הגורמים והמאפיינים המעודדים הקצנה והתעצמות של השנאה בין קבוצות ובתוך קבוצות; הפרק השלישי מנתח את התפרקות החברה הישראלית כוזר להתבססות הפוליטיקה של השנאה; והפרק הרביעי מציג דרכי פעולה ומאבק שהלפרין פיתח במעבדתו לשינוי חברתי.

על ההבדל בין כעס, פחד ושנאה

בחלק מרתק בספר, אפשר ללמוד על ההבדלים בין רגשות שליליים כמו כעס, פחד ושנאה. לטענתו של החוקר, השנאה היא יוצאת דופן: "בעוד שאנשים ששונאים רוצים להוציא את מושא השנאה מחייהם, אנשים שחשים פחד פשוט רוצים להרגיש בטוחים ולהפחית את האיום" (עמ' 60). כעס ופחד הם רגשות הנובעים מתוך אירועים שהתרחשו במציאות. אך שנאה איננה מצריכה היכרות עם מושאה. כך, למשל, אנטישמיות איננה מצריכה היכרות עם יהודים. בהקשר המקומי מדובר בשנאת פלסטינים ובייחוד עזתים, שמרבית הישראלים-יהודים הקוראים להשמדתם אינם מכירים אותם. זה איפשר את פעולות הצבא בחודשים האחרונים בעזה.

הלפרין מסביר את התחזקות השנאה כגורם דומיננטי בשחיקת מנגנונים מוסתים הקיימים בכל חברה, וכן בהתפוררות נורמות חברתיות "מוסדות" – נורמות המוכללות "מלמעלה למטה", מן מוסדות ומנהיגים, "ומלמטה למעלה" בידי יחידים וקבוצות.

בפוליטיקה מדובר בקריסת מחנה השלום הישראלי בשנת 2000, בעת שרה"מ דאז אהוד ברק שב מוועידת קמפ דייוויד והכריז: "אין פרטנר". הדבר יצר מבוכה בקרב ישראלים תומכי שלום ותרם לעלייתם של גורמים קיצוניים כמו בן גביר וסמוטריץ', אשר נורמטיבית היו וצריכים להיות מוקעים חברתית ופוליטית.

גורם מהותי נוסף בתחום הפוליטי הוא "צו פיוס" הידוע לשמצה, שמחנה המרכז-שמאל גזר על עצמו לאחר רצח רבין בנובמבר 1995. הלפרין מכנה זאת: "להרגיש טוב ולא לעשות טוב". כלומר, בטווח הקצר אותם ארגונים שצצו כמו פטריות

כנס בכנסת להכרה במדינת פלסטין

הירוק. העם הפלסטיני מתנגד ונאבק. לכן, הכנס הזה מתוך הכנסת חשוב במיוחד ברגעים אלה.

לדברי יו"ר סיעת חד"ש-תע"ל, ח"כ אחמד טיבי: "כל העולם תומך בפתרון שתי המדינות, 151 מדינות מכירות בפלסטין כמדינה. ארבע מדינות הצטרפו לאחרונה ומגיעה להן תודה והערכה. אנחנו קוראים מכאן, ללכת בעקבות מדינות אלו".

פרופ' אמריטוס מנחם קליין מאוני' בר אילן הסביר: "מדינות העולם מראות לנו את הדרך, הן האור שלנו. הכרה במדינת פלסטין היא לא תבוסה לישראל, היא הדרך היחידה בה ישראל תוכל להיות חלק מהאזור ותוכל להתקדם. הכרה שמבוססת על שותפות ועל שוויון. מדינת ישראל לא צריכה להיות מדינת העליונות היהודית, ומדינת פלסטין לא צריכה להיות כפופה לה. רק השוויון יוכל להבטיח את העתיד שלנו כאן", הדגיש.

ח"כ עופר כסיף (חד"ש-תע"ל) שאל: "הכרה במדינת פלסטין – למה עכשיו? כי זה מאוחר מדי. דווקא עכשיו, משום שהטבח והפשעים האיומים שקרו ב-7 באוקטובר, הוכיחו שהכיבוש לא נותן לנו ביטחון. הכיבוש הוא הטרור האמיתי". ח"כ יוסף עטאונה (חד"ש-תע"ל) הדגיש: "הפתרון היחיד לסכסוך הוא הקמת מדינה פלסטינית עצמאית והענקת מלוא הזכויות לעם הפלסטיני. רוב מדינות העולם הכירו במדינה הפלסטינית ובזכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית. רק ממשלת ישראל הפשיסטית מתעקשת להתעלם מזכויותיו של העם הפלסטיני".

חברי כנסת מהימין הקיצוני ניסו לפוצץ את הכנס "הכרה במדינת פלסטין: למה עכשיו?" שנערך בכנסת ביום שלישי (4.6). ח"כ סוכות התפרץ לכנס וצעק לעבר עשרות המשתתפים: "אתם תומכי טרור, לעולם לא תהיה מדינה פלסטינית". בתגובה השיבה יוזמת הכנס, ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש-תע"ל): "אתה לא יכול להתנחל בכנס הזה. במקומך הייתי משפילה מבט מול המשפחות השכולות ומשפחות החטופים", הדגישה. יצוין שחברי כנסת מהליכוד ועוצמה יהודית יחד עם ארגוני הימין הקיצוני פנו בימים האחרונים ליו"ר הכנסת בדרישה לבטל את הכנס.

לאחר שמחוללי הפרובוקציה הוצאו מן האולם, נמשך הכנס לציון 57 שנים לכיבוש הגדה המערבית, ירושלים המזרחית ורצועת עזה. במסגרת הכנס נידונו ההשלכות המשפטיות והפוליטיות של ההכרה במדינת פלסטין על רקע החלטת ספרד, אירלנד, נורבגיה וסלובניה להכיר במדינת פלסטין. בין המשתתפים: דיפלומטים, אקדמאים, פעילי שלום וחברי כנסת מסיעת חד"ש-תע"ל.

בפתח הדיון אמרה ח"כ תומא-סלימאן: "הכנס לא בא להתעמת עם אף אחד מלבד קברניטי מלחמת הדמים. הכנס בא לחזק את החיים, את הרצון בביטחון בסיסי לכולם. לחזק את כל הקולות שהממשלה מנסה כבר כמה חודשים להשתק בכוח. קולות אלו ישמעו היום". על כך הוסיף יו"ר חד"ש-תע"ל, ח"כ איימן עודה: "החשיבות של הכנס נובעת בזה שהוא יוצא מכנסת ישראל אל כל העולם. אנחנו נאבקים לסיום הכיבוש ולהקמת מדינה ריבונית פלסטינית בגבולות הקו

"דיבור שמאלי"

סדרת הרצאות מבית הגדה השמאלית

מלחמת ה-AI הראשונה

שיחה עם ג'ון בראון

יום ראשון, 16.6, 19:30, אחד העם 70 תל אביב

מחשבות קומוניסטיות

תא הסטודנטים הקומוניסטים משיק את קבוצת הקריאה הראשונה

מחשבות קומוניסטיות

מועדון הקריאה המרקסיסטי

במשך 5 מפגשים נקרא יחד בהוצאה המחודשת של **המניפסט הקומוניסטי** המפגשים יתקיימו באוניברסיטת תל-אביב, בהנחיית גיא טל.

יום	שעה	נושא
יום רביעי 19.06	18:00	מפגש 1: הכנה - סקירה היסטורית והבהרת מונחי בסיס
יום רביעי 26.06	18:00	מפגש 2: תורת ההיסטוריה במניפסט
יום רביעי 10.07	18:00	מפגש 3: הדרישות הפוליטיות והאופי הפוליטי
יום רביעי 24.07	18:00	מפגש 4: ביקורת האידיאולוגיה אז והיום
יום רביעי 07.08	18:00	מפגש 5: מפגש מסכם

הצטרפו עכשיו!

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

